

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

“ΑΔΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑ”

ΦΥΛΛΟΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ 4 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1897.

ΕΤΗ ΠΟΛΛΑ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συνδέσμου

N. ΑΡΣΕΝΗΣ

A. ΜΑΥΡΟΚΕΦΑΛΟΣ.

B. ΔΙΝΑΡΔΑΤΟΣ.

C. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ.

P. ΔΙΒΑΘΥΝΟΠΟΥΛΟΣ.

B. ΔΙΒΑΔΑΣ.

A. ΠΡΟΚΟΠΗΣ.

G. ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ.

M. ΒΑΣΧΟΣ.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἑργατικοῦ Συνδέσμου θεωροῦσα καθήκον αὐτῆς ἱερὸν πᾶσαν εἰσπληροῦν ἐνέργειαν τεινεύσαν εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος τοῦ ὁποίου πρεῖσται καὶ καθόλου τῆς κοινωνίας ἐκ τῶν σπλάγχχνων τῆς ὁποίας προέρχεται, ἀπεφάσισε τὴν ἐκδοσιν τοῦ παρόντος πανηγυρικοῦ ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει φύλλου. Διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης ἀπορχῆς ἐγκαίνιζεται νεωτερισμός, ὅστις πολλὰ τὰ ἀγαθὰ εἰς τὸν τόπον ὑπόσχεται. Οὐδεὶς παρ' ἡμῖν δύναται ν' ἀρνηθῇ πόσον αἰσθητὴ καὶ ἐπιζήμιος εἶνε ἡ πανταλὴς ἑλλειψις πνευματικοῦ ὀργάνου, ἀξίου τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, ἱκανοῦ νὰ ἐξεγείρῃ ἐκ τοῦ βαθέος ὕπνου τοὺς κοιμωμένους ἡμῶν λογίους καὶ νὰ παράσχῃ στάδιον εὐγενές εἰς τὴν εἰς μικρὰ καὶ ταπεινὰ μαραινομένην νεότητά, πνευματικὴν δὲ τροφὴν εἰς τὴν διψῶσαν κοινωνίαν. Τόπος, οἷος ὁ ἡμέτερος ἔχων ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ μέσα τῆς τε ὑλικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως, κέντρον νήσου πεφημισμένης, τῆς ὁποίας τὰ εὐγενή τέκνα ἀπαντοχοῦ τῆς γῆς διασπαρμένα τιμῶσι τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τε τῇ ἐπιστήμῃ, τῇ τέχνῃ καὶ τῷ ἐμπορίῳ εἶνε ἀνεξήγητον, πῶς κατάρθρωσε νὰ ὑπολειφθῇ τοσοῦτον ἐν τῇ πνευματικῇ ἀμίλλῃ τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν πόλεων, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος εὐσυνείδητος σύγκρισις. Ἡμεῖς τοῦλάχιστον δὲν ἐνθυμούμεθα πρὸ πόσου χρόνου ἔχει νὰ ἐκδοθῇ ἐνταῦθα βιβλίον. Δὲν κάμνομεν λόγον περὶ τῶν ἄλλοτε ποτε ἐκδιδομένων περιοδικῶν, διότι ὡς φαίνεται ἡ περίοδος τούτων τείνει νὰ πλησιάζῃ τὴν τῶν κομητῶν!!! Ἀλλὰ καιρὸς πλέον νὰ παύσῃ ἡ ἀσύγνωστος ἀδιαφορία, ἡ ὁποία πρὸ πολλοῦ μᾶς κατέλαβε καὶ σφιγκτὰ μᾶς κατέχει. Νόμος κοινωνικὸς αἰώνιος εἶναι ἡ πρόοδος, πρὸ τοῦ φωτός τῆς ὁποίας εἰς εἰρεῖα ἐλευθέρως καταρρίπτονται τὰ ἀσθενῆ προχώματα τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ σκότους.

Εἰς τὴν κατὰ τὸ ἐφικτὸν αὐτῷ θεραπείαν τοῦ βα-

θείας τὰς ρίζας ἔχοντος παρ' ἡμῖν νοσήματος τούτου ἀφορῶν ὁ Σύνδεσμος προβαίνει εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ παρόντος πανηγυρικοῦ φύλλου. Ἀλλὰ καὶ ἕτερον οὐχ ἥτενος σπουδαιότητος αἴτιον παρώρμησεν αὐτὸν εἰς τοῦτο. Δι' ἡμιφύλλου δημοσιευθέντος πρότινος ἀνήγγειλεν ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἰδρύσεως Γυμναστηρίου, καταστήματος δηλονότι ὑφίστης ἀνάγκης ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἀνευ πρὸς τὰ πρόσω βαίνει οὐκ πολὺς. Πρὸς τοῦτο προσέκαλεσε τοὺς βουλευμένους νὰ ἐλθῶσιν ἀρωγὰ νὰ ἀποστείλῃ ἕκαστος ὅ,τι θέλῃ ὑπὲρ τῆς ἐνεργηθησομένης ἀγορᾶς τῆς ὁποίας αἱ εἰσπράξεις θέλουσι διατεθῇ ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου. Εὐτυχῆς δὲ θέλει λογισθῇ ἂν διὰ τῶν ἐνεργειῶν τευ κατωρθωθῇ ἡ ἰδρυσις τοιοῦτου καταστήματος, τοῦ ὁποίου ἐνῷ τόσον ἐπουδαία καὶ μεγάλη εἶνε ἡ ὠφέλεια, ἢν μέλλει νὰ παράσχῃ εἰς τὴν ὁσημέραι μαραινομένην νεότητα, τόσον μικρὰ καὶ ἐλάχισται εἶνε αἱ ἀναγκαῖσαι διὰ τοῦτο δαπάναι. Καὶ εὐτυχῶς ἡ ἐνθερμος μέχρι τοῦδε ὑποστήριξις τὴν ὁποίαν ὀλόκληρος ἡ κοινωνία παρέχει εἰς τὸν Σύνδεσμον καὶ ἡ ὁμόθυμος προθυμία μετὰ τῆς ὁποίας ἀπεδέχθη τὴν ἰδέαν ταύτην, δίδῃ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ κατ' αὐτὰς ἀνοιγομένη ἀγορὰ θέλει ἐξασφαλίσῃ ποσὸν ἱκανὸν ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς πυρὴν ὑπὲρ τοῦ ἰδρυθησομένου Γυμναστηρίου.

Σήμερον ὅτε ἡ αἴγλη τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων καὶ ἡ κεκρυμμένη δύναμις ἡ ἀποκαλυφθεῖσα ἐν τῇ παλαίστρᾳ τοῦ παναθηναϊκοῦ σταδίου ἐξήγειραν ἐκ τοῦ ληθάργου τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ ἡ δάφνη τῶν Ἑλλήνων Ὀλυμπιονικῶν ἀμάραντος παραμένει ἐν τῇ καρδίᾳ πάντων, ὅσοι το ἔχοντες ἢ πρῶτεύουσα τῆς Πεφαλληνίας ἢ πόσον πλεόνον ἐν αὐτῇ ἐγκλείουσα περιφρονέουσα ἐαυτὴν καὶ τὴν νῆσον σύμπασαν ἠνείχετο νὰ φανῇ κατωτέρα τῶν ἄλλων πόλεων τῆς Ἑλλάδος ἐν αἷς ὀργασμός καὶ πνεῦμα προόδου πρὸ

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΛΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΓΕΡΙΟΥ

πολλοῦ ἤρξατο νὰ ἐκδηλοῦται. Ἐξ ἡμῶν δὲν λείπει ἡ ἡδέτης, ἡ πρωτοβουλία καὶ τὸ ἐνδιαφέρον. Τὰ λοιπὰ τα ἔχομεν πάντα.

Μὲ τὰς χρηστὰς λοιπὸν αὐτὰς ἐλπίδας καὶ μὲ τὴν πεποιθῆσιν ὅτι ἤργισε πλέον νὰ κατανοῇται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἡ μεγάλη χρησιμότης τοῦ γοργῶ τῷ βήματι πρὸς τὴν πρόοδον χωροῦντος σωματείου, ἡ ἐπιτροπὴ χαιρετίζει ἅπαντα αὐτοῦ τὰ μέλη καὶ τὴν κοινωνίαν σύμπασαν, ἥτις τὴν ἀγάπην καὶ συνδρομὴν οὐτῆς ἐν πάσῃ περιστάσει διετρέφωσι. Εὐχαριστίας δὲ ἀπείρους ἐκφράζει πρὸς τὰ εὐγενῆ τέκνα τῆς φιλότατης πατρίδος τὰ ἐν τῇ ξένῃ βιοῦντα τὰ ὁποῖα πάντοτε σπεύδουσι πρῶτα νὰ ἔρχωνται ἄρωγὰ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς.

Κατ' ἐντολὴν τῆς Ἐπιτροπῆς
Γ. ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ
μέλος τοῦ συνδέσμου.

Συμβουλὴ πρὸς τὸν ἀγαπητὸν

Ἑργατικὸν Σύνδεσμον.

Κάλλιστος καὶ ἐγκωμίων ἐπάξιος εἶναι ὁ τῆς Ἀλληλοβοηθείας σκοπὸς ὁ ὑπὸ τοῦ συλλόγου φιλοτίμως πραγματοποιούμενος, ἀλλὰ παραλλήλως τοῦ σκοποῦ τούτου ἡδύνατο νὰ βαδίζῃ καὶ ἕτερος οὐχ ἥττον καὶ αὐτὸς κάλλιστος, ἥτοι ὁ διὰ τῆς διδασκαλίας πρακτικῶν γνώσεων μορφωτικὸς σκοπός. Πολλὰκις, πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ ἀγνοοῦσιν ἐξ ἀνάγκης οὐκ ὀλίγα στοιχειώδη, ὡφέλιμα εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον, εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑγιαν ἀκόμη, ἀλλ' ὅπερ τὸ σπουδαιότερον, ἀγνοοῦσι πολλὰ καθήκοντα αὐτῶν καὶ ὡς πολιτῶν καὶ ὡς μελῶν τοῦ κοινωνικοῦ σώματος. Τακτικῇ λοιπὸν διδασκαλίᾳ ἐν τῷ συλλόγῳ, ὅστις δέον νὰ εἶναι τρόπὸν τινα πολιτικοκοινωνικὸν σχολεῖον, θὰ ἦτο ἐπωφελεστάτη καὶ θὰ συνετέλει ἄριστα, ὅπως πολλοὶ καταρτίζονται ἄρτιοι καὶ ὡς ἄνθρωποι καὶ ὡς πολίται, μαθάνοντες πολλὰ ἀπαραίτητα, ὧν ἡ ἀγνοία δρᾷ ἐπιβλαβῶς. Τὸ, « ὁ λαὸς μου ἠφανίσθη δι' ἑλλείψιν γνώσεως » καλῶς ἐλέχθη, διότι πολλάκις ὁ λαὸς ἐνεκα ἀγνοίας καὶ ταπεινοῦται καὶ ταλαιπωρεῖται καὶ ἔρμαιον γίνεται, ἐνῶ τοῦναντίον ἡ γνῶσις καὶ ἡ ἀλήθεια διαφωτίζουν αὐτόν, τὸν ἐλευθεροῦσιν ἐκ τῶν πλανῶν καὶ τῶν προλήψεων καὶ τῷ διανοίγουσι τὴν λεωφόρον τῆς προόδου.

* * *

Ἀργιστόλι 27 Δεκεμβρίου 1896.

Κύριοι τοῦ Ἑργατικοῦ Συνδέσμου « Ἀλληλοβοηθεία ».

Μετ' εὐχαριστήσεως ἀποκρίνομαι Κύριοι, εἰς τὸ γράμμα σας τῶν 24 τρέχοντος μετ' ὁποῖον χθὲς με ἐτιμήσατε.

Ζητεῖτε,

1ον. Πῶς δύναται νὰ βελτιωθῇ ἡ οἰκονομική, καὶ
2ον. Ἡ πολιτικὴ θέσις τοῦ ἐργάτου.

Ἡ ὁκλή ἡ ἀπάντησις. Δύσκολη ἡ ἐκτέλεσις.

Ἡ οἰκονομικὴ θέσις τοῦ ἐργάτου μας δύναται νὰ βελτιωθῇ διὰ τῆς τιμίας ὑπηρεσίας του εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ τῆς φρονήμου μεταχειρίσεως τῶν κερδῶν του, ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας του.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ θέσις βελτιώνεται, ἂν, ὁ ἐν λόγῳ ἐργάτης, ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τῆς δειλιαστικῆς κομματικῆς του προσωπικῆς κλίσεως ὅπου τὸν καταβιάζουν, καὶ ἀναπτύξῃ τὸ πνεῦμά του εἰς τὰ κοινωνικὰ συμφέροντα.

Τούτη, Κύριοι, εἶνε ἡ πεποίθησή μου, σὰς τὴν ἐμολογῶ καὶ λέγομαι

Ὁλος ἐδικός σας
ΑΝΔ. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ.

Ὁ ἀνατέλλων αἰὼν

τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς γυναικός.

Ἐτη πολλὰ παρήλθον μέχρις οὗ ἡ ἀνθρωπότης ἀνασύρει πτυχὴν τινα τοῦ καλύπτεντος αὐτὴν σκότους τῶν προλήψεων καὶ τῆς ἀπάτης ὡς πρὸς τὸ ἕτερον ἡμῖς αὐτῆς.

Ἡ γυνὴ ὑποδουλωθεῖσα ὑπὸ τὸ ἐγωϊτικὸν τοῦ ἀνδρὸς κράτος ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους διετέλεσεν εἰς βαθμίδα κατωτέραν τῶν χρησίμων εἰς τὸν ἄνθρωπον κτηνῶν, ἐθεωρήθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀπλὸν οἰκιακὸν σκεῦος, κινδυνεύουσα νὰ χάσῃ καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐπωνυμίαν.

Ἡ φαντασία τοῦ ἐγωῦ τοῦ ἀνδρὸς ἔρθασε καὶ μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ θεωρήσῃ τὴν γυναῖκα ὡς αἰτίαν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κακῶν. Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες ἐφαντάσθησαν ὅτι γυνὴ τις Πανδώρα καλουμένη ἀπεκάλυψε τὸν πῖθον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκρύπτοντο ὑπὸ τῶν θεῶν τὰ κακά, τὰ ὁποῖα μετὰ τοῦτο ἐπλημμύρησαν τὸν κόσμον. Οἱ δὲ Ἑβραῖοι κατεδίκασαν τὴν δυστυχὴ Εὐάν ὡς τὴν παραίτιον τοῦ θανάτου, τοῦ τε ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ διὰ τὴν βρώσιν ἐν ὁσμήλου! . . .

Εἰς τὸ πέρατος τοῦτο τῆς ἀπάτης εὐρισκόμενος ὁ ἀνὴρ ὑπεδούλωσε μὲν τὴν γυναῖκα σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, ὑπεδουλώθη ὅμως αὐτὸς οὗτος ἐκουσίως οἰκονομικῶς ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν συντήρησιν καὶ διατροφὴν οὐ μόνον τοῦ ὑποδουλωθέντος συντρόφου του, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς τῆς γυναικὸς παραγομένων τέκνων, λαβὼν ὡς ἀνταμοιβὴν τὸ ἐγωϊτικὸν προνόμιον τοῦ νὰ φέρωσι τὰ τέκνα τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τοῦ πατρὸς.

Ἀλλ' ἦλθεν ἡ στιγμή καθ' ἣν ἀνεκαλύφθη ἡ ἀπάτη εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκετο ὁ ἀνὴρ. Πρῶτη αὐτῇ ἡ θρησκεία ἡ καταδικάσασα τὴν γυναῖκα ἐκνήρυχθη ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ὁ Χριστὸς, ὁ μέγας τῆς ἀνθρωπότη-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΛΗΜΟΝΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ

τος αναμορφωτής ανύψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς γυναικός.

1896 ἔτη παρήλθον ἔκτοτε καὶ ἡ γυνὴ διατελεῖ μὲν οὖσα ὑποτεταγμένη εἰς τὸν ἄνδρα, κατὰ τὸν λήγοντα ὁμῶς αἰῶνα κατάρθωσε ν' ἀποσείη μέγα μέρος τοῦ δεσμεύοντος αὐτὴν ζυγοῦ. Ὁμάδες μεγάλαι ἀνδρῶν ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικός. Ἀποτελέσματα αἴσια τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἀγῶνος ἐπετεύχθησαν μεγάλα. Καὶ ἤδη ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ἡ γυνὴ ἤρχισε νὰ καταλαμβάνῃ ἐν τε τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ ἐνεργὸν μέρος συμμεριζομένη εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν περὶ ὑπάρξεως τὴν ἀνδρικήν ἐνέργειαν. Καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη ἐλκόμενα ὑπὸ τοῦ βαίνοντος ἄρματος τοῦ πολιτισμοῦ παραχωροῦσιν εἰς τὴν γυναῖκα δικαιώματα, ἅτινα πρὸ 100 ἐτῶν ἐθεωροῦντο, καὶ λεγόμενα, ὡς πράξεις ἐσχάτης παραφροσύνης.

Καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐπομένη εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ ἀνακηρύσσει διὰ τοῦ μόνου αὐτῆς ἐπιστημονικοῦ καθιδρύματος ἐν ἐπισήμῳ ἀνακηρύξει ὡς διδακτόρων τῆς Ιατρικῆς τῶν πρώτων φοιτητριῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου Ἀγγελικῆς καὶ Ἀλεξάνδρας Γ. Παναγιωτίτου ὅτι « διὰ τῶν εξετάσεων τῶν εἰρημένων δεσποινίδων ἡ θέσις τῆς γυναικὸς κατὰ πολὺ ἀνυψοῦται καὶ ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ γυνή, τὴν ὅποιαν ὁ ἀνὴρ δια τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ μυόνων ἐζήτησε νὰ ὑποτάξῃ καὶ νὰ κρατῇ ὑποδεστέραν του, ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος, δύναται νὰ δώσῃ τοὺς αὐτοὺς ἐπιστημονικοὺς καρπούς. . . . » (Βλέπε Ἀκρόπολ. 21 Δεκεμβρίου).

Εὐόιωνα σημεῖα τῆς γυναικείας δράσεως ἀνεφάνησαν καὶ ἐνταῦθα δια τῆς ἐνώσεως τῶν γυναικῶν εἰς φιλανθρωπικὰ σωματεῖα.

Τὰ φαινόμενα ταῦτα εἶνε ἀκτῖνες τοῦ ἀνατέλλοντος ἤδη ἡλίου τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς γυναικός. Φαίνεται ὅτι κατὰ τὸν προσεχῆ 20ον αἰῶνα ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῶν γυναικῶν ἀγὼν θὰ ἐπιφέρῃ τὴν τελείαν νίκην κατὰ τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀπάτης καὶ ἡ γυνὴ θὰ ἀποτελέσῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐνεργὸν παράγοντα πλούτου, μέλλοντα νὰ μεταβάλλῃ ἄρδην τὴν ὄψιν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀργοστόλιον τῇ 30 Δεκεμβρίου 1896.

ΠΑΝΑΓ. Γ. ΔΙΒΑΔΑΣ
Δημοδιδάσκαλος.

Σκέψεις ἰδικαί μου.

Συναναστράφην μὲ τὸν προνομιούχον κόσμον. Εἶδα ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἀνείαν καὶ τὴν εὐζωίαν. Ἔλαβα μέρος εἰς ὁμηγύρεις καὶ διασκεδάσεις, ὅπου τὰ πόσσωπε ἡστραπτον ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐτυχίαν, χωρὶς ἡ παρεμικρὰ μείριμα περὶ τῆς τύχης τῶν ἄλ-

λων νὰ τὰ σκιάζῃ. Παρέστην εἰς σκηνὰς οἰκιακῆς εὐδαιμονίας καὶ εἶδον εἰκόνας μαρτυρούσας γαλήνην πλήρη νοῦ καὶ καρδίας, καθ' ἣν στιγμὴν τὰ παθήματα τῶν ἄλλων ἐζήτουν εἰς μάτην μικράν θέσιν μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων, καὶ πολλάκις διενόηθην. . . . « Τί ἀγρίον θηρίον εἶναι ὁ ἄνθρωπος! »

* *

Ἐμελέτησα τὰ τῆς ζωῆς τῶν πολλῶν. Ἠνόησα τὴν στέρνησιν καὶ τὴν ἀθλιότητα ὡς σύνηθες βραβεῖον τοῦ μόχθου καὶ τοῦ ἀγῶνος. Ἀνέγνωσα ἐπὶ ὥρῶν καὶ κατεσκληκότων προσώπων τὴν ἀπελπισίαν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἀγωνίαν διὰ τὴν αὖριον. Εἶδα σκηνὰς σπαραξικαρδίου μαρτυρίου καὶ ἐγκαρτερήσεως. Διέκρινα τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν πρόληψιν διατρεφόμενας ἐκ τῶν θυμάτων των, παραλυσάσας τὰς χεῖρας καὶ σκοτιζούσας τὸ πνεῦμα. Ἐφαντάσθην ὁμῶς κάποτε ὅλων τῶν ἀποκλήρων τὰς διαμαρτυρίας πληρούσας διὰ μιᾶς τὴν ἀτμόσφαιραν μίαν ἀπαισίαν συναυλίαν ἐξωγκουμένην βαθμηδὸν καὶ ἀπολήγουσαν εἰς θύελλαν ἀγρίαν καὶ φρικώδη, τὰ πάντα ἀνατρεπύσαν. . . . καὶ εἶπα κατ' ἐματὸν « Τί ἤμερον κτηνὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος! »

Ἀργοστόλιον, παραμεναὶ πτωτοχρονιάς 97.

ΟΥΤΙΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη εἰς σταῦλον ζῶων. Τὸ ἀνάκτορον τοῦ πάπα ἔχει 12,000 δωμάτια.

* *

Τὰ Ἀγιοβασιλιάτικα παιγνίδια ἔπρεπε διὰ νόμου νὰ ἀπαγορευθῶσι, διότι, ἀφ' ἐνός μὲν σπαταλᾶται τόσος χρῆμα εἰς ἄχρηστα καὶ ἄσκοπα πράγματα, καὶ ἐξ ἄλλου, διότι αἱ ἐργατικαὶ χεῖρες, αἱ ὁποῖαι τὰ παράγουν, ἡδύναντο νὰ παράγουν ἄλλα εἶδη χρήσιμα εἰς τὴν ζωὴν.

* *

Ἡ περιουσία τοῦ Συνδέσμου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου σύγκειται ἐξ ἱπτά λαχειοφόρων μετοχῶν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, αἵτινες ἡγοράσθησαν ἀντὶ δραχμῶν 4,703, 80 καὶ ἐκ δραχμῶν 402, 74 εἰς μετρητά.

* *

Ἡ ἐκ μητρὸς γνησιότης εἶνε αὐταπόδεικτος. Ἡ ἐκ πατρὸς δυσκόλως ἀποδεικνύεται.

* *

Ἡρξάντο αἱ πρόσφορα, ὑπὲρ τοῦ ἐδυσχερούμενου ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου γυμναστηρίου, εἰς χορήματα καὶ εἰς εἶδη. **ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ**

Ὁ πλοῦτος εἶνε λίαν ἄστατος. Ὁ συγγενὴς τοῦ Βί-

σμαρξ Ριχάρδος Σίβερ είναι έφημεριδοπώλης εις τήν 'Αμερικήν. 'Απόγονος τής ἀριστοκρατικῆς τῶν 'Ισπανῶν οἰκογενείας Δέλ Κάμπς εἶνε σήμερον κατασκευαστής χοιρομηρίων ἐν Γερμανίᾳ. Ἡ Ζαΐτ ἡ πρώτη μεδίστα τῆς Βιέννης καταγεται ἐξ οἴκου βασιλικοῦ. Τό κοινωνικόν σύστημα, ὅπερ ὑπόσχεται πλοῦτον μέτριον, ἀλλά διαρκῆ εἶνε, τό ἄριστον.

* *

'Από σήμερον ἄρχεται ἡ πώλησις εἰσιτηρίων διὰ τήν ὑπὲρ τοῦ γυμναστηρίου ἐνεργηθησομένην ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου λαχειοφόρον ἀγοράν. Κατὰ 80 0,0 δύναται τις ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς νὰ κερδήσῃ εἶδος ἀξίας πολλαπλασίας.

* *

'Ἐ ὑπὸ τῶν εὐπόρων φροντίς ὑπὲρ τῶν ἀπόρων εἶνε μέριμνα ὑπὲρ αὐτῶν τῶν ἰδίων. 'Αποδεικνύεται ἐκ τῆς στατιστικῆς ὅτι ἡ ἐγκληματικότης αὐξάνει ἀναλόγως τῆς αὐξήσεως τῆς πενίας.

Εἰκὼν κοινωνική.

Εἰς ἐξοχικὴν τινα καλύβην, ἐν μέσῳ θάμνων καὶ βράχων, πλησίον πολυτελάντου πόλεως κατῴκει χήρα τις με τέσσαρα ὀρφανά. 'Ὡς μόνην κληρονομίαν ἀφῆκεν εἰς αὐτὴν ὁ ἀκακος ἀγρότης τοὺς πολυμόχθους ἀγῶνας τοῦ γεωργικοῦ βίου. Τό θέρος δι' αὐτὴν καὶ τὰ τέκνα τῆς ἡτο ἐποχῆς εὐτυχίας. Εἰργάζετο ὑπὸ τὰς καυστικὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας δροσιζομένη ἀπὸ τὰς λεμονιάδας τῶν υποξίνων σταφυλῶν. Τὰ ἐκ τοῦ τρυγετοῦ ἡμερομίσθιά τῆς ἐπῆρχουν πρὸς διατροφήν τῶν ἀποκλήρων τέκνων τῆς... 'Ἦλθε τὸ φθινόπωρον· οἱ ὀρμητικοὶ ἀνεμοὶ διεσκόρπιζον τὰ μαραμμένα τῶν δένδρων φύλλα. Ἡ χήρα εἰργάζετο με ἡλαττωμένον ἡμερομίσθιον, καθαρίζουσα ἀμπέλους ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς λίθων, λουομένη πολλὰκις ὑπὸ τῶν καταψύχρων σταγόνων τῆς φθινοπωρινῆς βροχῆς.... 'Ἀλλ' ὁ Δεκέμβριος ἐφθασεν. Ἡ χιὼν πίπτουσα ἐκάλυψε τὴν γῆν ὑπομειδιῶσα ὑπὸ τὸ λευκὸν ἀκτινοβόλον χρῶμα. Ἡ χήρα ἐστερεῖτο καὶ τοῦ μόνου δυναμωτικοῦ τῶν λαχάνων ζωμοῦ. Ἡ πενία, ἡ ἀχώριστος τῶν ἐργατῶν σύντροφος, ἐφώλευσε πλέον εἰς τὴν πενιχρὰν τῆς χήρας καλύβην. 'Εφόδιον μικρὸν ἐξ ἐλεημοσύνης Χριστουγεννιάτικῆς ἤρκεσε πρὸς κατάσβεσιν τοῦ πειναλέου στομάχου τῶν τέκνων τῆς.... Κατὰ τὴν 30 καὶ 31 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 189... ὁ οὐρανὸς ἐκαλύπτετο ὑπὸ χιονοφόρων νεφῶν. Τὴν παραμονὴν τῆς πρωτοχρονιάς ὁ συρίγμος καὶ τριγμός καὶ αἱ κραυγαὶ τῶν ἀλλαλαζόντων ἀνθρώπων ἀπετέλουν μετὰ τοῦ συρίζοντος βοῆς φρενὴρ συναυλίαν. 'Ἐκεῖ εἰς τὴν πτωχικὴν κλίνην ὅπου ὁ ἀτυχὴς γεωργὸς ἀφῆκε τὴν τελευταίαν πνοήν, ἡ πτωχὴ χήρα καὶ τὰ μικρὰ τέκνα τῆς ὑπὸ τὰ παλαιὰ ῥάκη προσεπάθουν νὰ θερμάνωσι τὸ κατὰψυχρον ἐκ διημέρου νηστείας σῶμά των. 'Ἀλλὰ

κατὰ τὴν παγετώδη ἐκείνην νύκτα τὸ μικρότερον διετὲς ὀρφανόν τῆς, ἀφοῦ ἐξέβαλε σπαραξικαρδίους τινὰς κραυγὰς ἀπακοιμήθη διὰ παντός ἐπὶ τῶν χειρῶν τῆς δυστυχοῦς μητρός. Τὴν τύχην τῶν λειπῶν δύναται τις νὰ συμπεράνῃ, ἐκτός ἂν τὰ πρωτοχρονιάτικα τῆς ἐλεημοσύνης δῶρα ἡδυνήθησαν νὰ τὰ σώσωσι.

ΛΙΒΑΔΑΣ.

Ἡ ἰδέα τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ἔτος 1896 δὲν ὑπάρχει πλέον! Δὲν ἔχει διαίωμα νὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐξῆς εἰ μὴ μόνον ἐν σχέσει με ἱστορικὰ συμβάντα. 'Ο κόσμος, σύμπασα ἡ τερασία τῶν ὄντων σωρεία, παρομένει ἀείποτε νέος! 'Ἀλλ' ὁ κόσμος τῶν ἰδεῶν;... 'Εδῶ σὰς ἤθελα, ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται. Πᾶν ὅ,τι παρήγαγεν ἡ θεία καὶ ἀκατανόητος δύναμις, ἡ ἐνοικοῦσα εἰς πᾶσαν καρδίαν, ἥτις σκεπάζει ὡς δένδρον εὐθαλὲς καὶ δροσιζει τὴν φλεγομένην ὑπὸ τῆς ὀδύνης ψυχὴν, οὐδὲν ἄλλο κάμνει παρὰ νὰ πλέῃ μέσα εἰς τὸν ἀπειρον τοῦτον ὠκεανόν, ἐνθα ἐξ ἀρχῆς ἐτίθη νὰ κυλινδῆται ἐν αὐτῷ, νὰ ἀναπτύσσεται, νὰ ζῇ, νὰ παρουσιάσῃ ἡμῖν ἐκπεπληγμένοις τὰς διαφοροὺς αὐτοῦ ὄψεις, ταύτην μὲν χρυσίζουσαν, ἐκείνην δὲ ἰόχρουν, ἐκείνην δὲ αἰθερίαν, ἀπαράλλακτα ὅπως τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου παρρασυρόμενον πτίλον, ὅταν εἰσέρχεται εἰς χῶρον μέσα εἰς τὸν ὁποῖον μία ἡλίου ἀκτὶς ἀποσυνετέθη εἰς τὰ γλυκὰ τῆς ἱρίδος χρώματα! Αἱ ἰδέαι! μοιραίως ὑποταγμένα εἰς τοῦ χρόνου τὴν μαύρην σκοτίαν! Τί νὰ εἰπῶμεν περὶ τῶν παρεληλυθυῶν στιγμῶν; Τὸ μαῦρον χρῶμα ἡμεῖς φυσικὰ ἀποδίδομεν εἰς τὸ ἀγνωστον! 'Ο Κρόνος κατέπινε τὰ ἑαυτοῦ τέκνα, ὁ δὲ χρόνος μαυρίζει πᾶν ὅ,τι ἐν ταῖς ἰδέαις παράγει. 'Ο θνητὸς θεὸς δὲν ἡδυνήθη νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἀδηφάγον χεῖρά του καὶ εἰς τὸν ἀπάντων ἀνδρῶν τε θεῶν τε ἡγεμόνα. Καὶ ἡ ἰδέα μόνη τοῦ Θεοῦ δὲν ἐπέτρεψε πώποτε νὰ τὴν θιγῇ ἡ παγερὰ τοῦ χρόνου χεὶρ, μόνη αὕτη εἶναι ἡ ἐτέρα ὄψις τοῦ αἰωνίου σύμπαντος.

Γ. Χ. ΡΑΖΗΣ.

'Ετη πολλά σὰς εὐχομα κα' ἐγὼ ὁ Βασιανίτης ὁ Παξινὸς καλούμενος μὰ καὶ Κεφαλλονίτης.

'Ο τοῦ Συνδέσμου ἐκλεκτὸς ὡς ἐργατῶν ἐργάτης καὶ τοῦ Σωτήρος ὁ γνωστὸς πτωχὸς κανδηλανάφτης.

Εἶμαι γνωστὸς ἀπ' τὸ παλτὸ ἐποῦ φορῶ εἰς τὸν δρόμον ὅταν ζητῶ χωρὶς 'μιλῶ καὶ με κυρτόν τὸν ὦμον.

Λεπτά γὰρ τὸν Σωτήρα

τοῦ κόσμου τὸν φωστῆρα!